

Ametikohtade üldtutvustus

Valvur on vanglaametnik, kelle põhiülesanne on tagada järelevalve vangide üle. Valvur kannab hoolt selle eest, et vangid viibiksid neile ette nähtud kohas ja et kõik tegevused (äratus, loendus, toitlustamine jne) toimuksid päevakava järgi. Veel peavad valvurid jälgima vangide käitumist ning teavitama vangla juhtkonda igast rikkumisest ja muust tavapäratust olukorrast nende valvepiirkonnas. Vanglas on ka valvurid, kes töötavad pääslas, valvavad vangla piiret, tegelevad vangide saatmiste või kokkusaamiste korraldamisega. **Vanemvalvur** täidab nii valvuri ülesandeid kui ka juhib teisi valvureid. Enamasti töötab vanemvalvuri alluvuses kuni kümme valvurit.

Kontaktisik on vanglaametnik, kellega vang karistusaja jooksul kõige enam kokku puutub. Igale vangile on määratud kontaktisik, kes lahendab vangi probleemi või korraldab selle lahendamise koos teiste vanglateenistujatega.

Kontaktisiku ülesanne on suunata vang õiguskuulekalt käituma. Selleks hindab kontaktisik kindlat metoodikat kasutades tema senise elu ja tegevuse põhjal riskid ning otsustab selle põhjal, millega peab vang karistusajal tegelema (näiteks osalema sotsiaalprogrammis, omandama haridust vms). Samuti on kontaktisiku ülesanne jälgida kavandatud tegevuste täitmist ning motiveerida vangi tegevustes osalema. Kontaktisik korraldab ka muud vangile vajalikku sotsiaalhoolekandelist abi.

Enne tähtaega vabanemise menetluse raames hindab kontaktisik vangi riske ning koostab selle põhjal iseloomustuse, mis saadetakse koos muu vangi puudutava materjaliga kohtusse, kus otsustatakse vangi enne tähtaega vabastamine.

Kui vang paneb toime distsipliinirikumise, korraldab kontaktisik juurdluse, otsustab karistuse määramise ja vormistab vajalikud dokumendid.

Kriminaalhooldusametniku peamine ülesanne on viia täide karistust, mille kohus või prokuratuur on kriminaalhooldusalusele määranud. Kriminaalhooldaja koostab ka prokuröri või kohtu tellimusel kohtueelse ettekande. See on süüdistatava või kohtualuse sotsiaalse olukorra kirjeldus ning selles hinnatakse ka uue kuriteo sooritamise tõenäosust. Ennetähtaegset vabastamist ette valmistades esitab kriminaalhooldaja vanglale andmed selle kohta, kuidas vang vabaduses eeldatavasti toime tuleb.

Kriminaalhooldusametniku järelevalve alla määratakse isik järgmistel juhtudel:

- ta vabastatakse karistusest tingimisi ja allutatakse käitumiskontrollile
- ta vabastatakse tingimisi enne tähtaega vangistusest
- kriminaalmenetlus on lõpetatud ja ta on kohustatud tegema üldkasulikku tööd
- kohus on asendanud vangistuse üldkasuliku tööga koos käitumiskontrolliga
- kohus on määranud talle karistusjärgse käitumiskontrolli
- alaealise kriminaalmenetlus on lõpetatud ning talle on mõjutusvahendina kohaldatud käitumiskontrolli

Samuti korraldab kriminaalhooldusametnik järelevalvet järgmistele isikutele:

- kes on enne tähtaega vabastatud elektroonilise valve alla
- kelle lühiajaline vangistus on asendatud elektroonilise valvuga
- kelle puhul on kohus vahistamise asendanud elektroonilise valvuga

Kriminaalhooldusametnik valvab kriminaalhooldusaluse kontrollnõuete ja kohtu pandud lisakohustuste täitmise järele, nõustades ja abistades kriminaalhooldusalust nende kohustuste täitmisel. Peale selle korraldab ta hooldusaluse karistuse ja riskide põhjal tegevusi. Näiteks valmistab ta ette sotsiaalprogramme ja viib neid ellu nii rühma- kui ka individuaaltöö vormis.

Korrapidaja on vangla igapäevase järelevalvetöö juht. Ta juhib kõigi temaga samas vahetuses olevate valvurite tööd. Väljaspool tavalist tööaega on korrapidaja vanglas kõige kõrgem ametnik.

Korrapidaja tagab vangla päevakavast kinnipidamise. Tema ülesanne on jälgida, et päevakavas olulised tegevused, nagu äratus, öörahu, loendused, söögikorrad, jalutuskäigud, õppimine ja töö, toimuksid õigel ajal ja kohas.

Peale selle lahendab korrapidaja nii väiksemaid kui ka suuremaid erakorralisi sündmusi. Kui vanglas toimub sündmus, mida peab kiiresti lahendama mitu ametnikku, teavitatakse sellest korrapidajat, kes juhib olukorra lahendamist. Kui tegu on keerulisema sündmusega, juhib korrapidaja sündmuse lahendamist seni, kuni vangla direktor või muu kõrgem ametnik sündmuse lahendamise korrapidajalt üle võtab.

Teabe- ja uurimisosakonna töötaja korraldab ja viib läbi vastavalt töösuunale väärteomenetlust ja kriminaalmenetlust, sh teostab oma pädevuse piires jälitustoiminguid ning korraldab agentuuritööd vanglas. Ta hindab vangide ohtlikkust, lähtudes vangla julgeolekuga seotud dokumentidest ja andmebaasidest, koostab analüüse ning teeb üksustele ettepanekuid vangide paigutamiseks.

Vangide paigutamine vanglas on vastutusrikas ja tähtis ülesanne, sest arvestada tuleb väga paljude teguritega: kas karistus on esimene või juba mitmes, millise kuriteo eest vangi on karistatud, kas tal on vabaduses olnud probleeme uimastitega, kas ta suitsetab, milline on tema tervislik seisund, kas ta on vägivaldne ja kaldub agressiivsusele ehk kui ohtlik ta on teistele vangidele ja vangla julgeolekule jms. Lisaks peab korduvalt karistatu puhul arvestama, et teda ei saa panna elama ühte kambris koos sellise vangiga, kellega tal on varem tülisid olnud või kellega tal on vabaduses probleeme olnud. Teabe- ja uurimisosakonna töötaja roll on kogu seda infot hankida ja selle põhjal otsuseid teha.

Allikas URL: <https://www.vangla.ee/et/karjaar-ja-tookohad/ametikohtade-ultutvustus>